

ffuelser, hvorefter man stemmer paa den mest værdige, er i Virkeligheden en Valgmaade, der forudsætter ganske naive Forestillinger om det politiske Livs almindelige Gang. Man kendte den Gang endnu ikke noget, der hed politisk Agitation — vi have lært noget siden den Tid — og man var vel bange for, at hvis Vælgerne ikke fik Lejlighed til paa Valgdagen at høre Kandidaterne udtale sig, saa vilde de slet ikke blive instruerede, slet ikke saa nogen Lejlighed til at vide, hvad den ene eller den anden af Kandidaterne mente. Nu kunde man dog vist ganske rolig bære sig ad, som man har gjort det i England, hvor man har affattet hele dette Apparat og indskrænket sig til at lade Vælgerne stemme paa Valgdagen paa det Sted, hvor de bo. Den Mand, der bor paa Anholt, og nu skal rejse til Grenaa for at stemme, vil slippe behøvelig nemmere, naar han faar Lov til at afgive sin Stemme paa Anholt, og det hjælper ham i alt Fald ikke det allermindste, at man gør Valgtredsene i Kjøbenhavn eller i andre Dele af Landet en Smule større.

Naar man da nu spørger, hvorvidt det foreliggende Forslag blot nogenlunde fyldestgør Fordringerne om en retfærdig Ordning, saa kan jeg kun sige, at det er saare langt fra at være Tilfældet. Man har anbefalet dette Forslag til Dels med den Motivering, at det kun skulde være en rent midlertidig Ordning: „Lad os nu foreløbig raade Bod paa de værste Mangler, saa kan man altid senere gaa videre og foretage en Grundlovsforandring, hvis dette skulde anses for ønskeligt.“ Jeg ved ikke, om man virkelig anser det for noget saa lysteligt ret hyppig at komme til at gøre Forandringer i Valgtredsene, saa at man partout nu kun vil have en midlertidig Ordning med den Bagtanke inden føje Tid at komme til en ny Omlægning. Jeg tror, at det er baade i Vælgernes og i Rigsdagens velforstaede Interesse saa sjældent som muligt at skulle stride til i alt Fald væsentlige Omlæggninger af Valgtredsene, og hvis man derfor virkelig har den Hensigt senere at ville gaa til noget andet, hvorfor dog saa ikke hellere gaa til dette andet straks? Jeg frygter imidlertid for, at hvis vi saa dette Forslag gennemført nu, vil Resultatet blive, at det vil blive staaende i det mindste i de næste 20 Aar, og de Ubilligheder, som allerede nu straks ville være til Stede, ville da efter meget kort Tid, allerede efter den næste Folketælling, vise sig at være saa store, at der er al mulig Grund til hellere at undvære en Forandring, naar man ikke kan saa noget, som er mere fyldestgørende. Den ærede Minister udtalte, at den Ubillighed,

som han maa indrømme, at dette Lovforslag medfører, sandtes ogsaa efter Valglovene af 1849 og 1867, og jærlig dvælede han ved, at Valgtredsene allerede i 1867 frembøde ikke ringe Forskel i Størrelse. Ja, det er ganske rigtigt; men den ærede Minister gif jo fuldstændig hen over det Faktum, at man i 1867 aldeles ingen Forandring foretog i Valgloven. Man indskrænkede sig til at forandre Grundlovens Forfrist om de 14,000 og satte 16,000 i Stedet, medens man foreløbig skød Spørgsmaalet om Valgtredsenes Omlægning fra sig. De Ulligheder, der vare til Stede, vare vel mere eller mindre væsentlige, men man fandt det ikke nødvendigt i Djebkløbet at paatage sig Bryderiet ved at gøre Forandringer. Men dette indeholder ikke det allermindste om, at man, naar man skulde gøre Forandring, da vilde finde det rigtigt at lade saadanne Ulligheder blive staaende. Nej, det, der skulde kunne bruges som Argument, maatte da i alt Fald være Ordningen i Valgloven af 1849, og der se vi da, at samtlige 9 kjøbenhavnske Valgtredse havde et Indbyggertal af 126,400 Memestter, eller i Gennemsnit 14,049 for hver Kreds, altsaa næsten matematisk nøjagtig det, som Grundloven havde foreskrevet. Men selv efter Valgloven af 1867, da Indbyggertallet var vokset til 155,140, blev Gennemsnittet for samtlige 9 Kredse kun 17,238, altsaa kun 8 pCt. over det ny Gennemsnitstal 16,000. Efter den Ordning, som derimod nu foreslaas, og hvorved Kredsenes Størrelse endda kun er beregnet paa Basis af Folketællingen af 1890, vil hver kjøbenhavnsk Kreds saa omtrent 26,000 Indbyggere, det vil sige i Gennemsnit 60 pCt. mere end de i Grundloven foreskrevne 16,000. Jeg tror dog sikkert, at man vil indrømme, at dette er noget helt andet.

Hvis dette Lovforslag havde sat sig til Hensigt at angive en Ordning, der vel ikke fyldestgjorde Fordringen om en Repræsentant for hver 16,000, men dog søgte en nogenlunde retfærdig Fordeling paa Basis f. Eks. 1:20,000, saa vilde man ganske vist ikke fra det Standpunkt, som det ærede Medlem for Svendborg Amts 5te Valgtreds (Høgsbro) hævder, kunne sige, at dette var i Overensstemmelse med Grundloven, men man vilde i alt Fald ikke med Føje kunne gøre den Indvending gældende mod Forslaget, at det, foruden at være ugrundlovmæssigt, eller ikke strengt grundlovmæssigt, tillige er i højeste Grad uretfærdigt. Jeg vil tillade mig ganske kort at antyde, hvorledes et saadant Forslag kunde have set ud, der under Synspunkt af blot taalelig Retfærdighed vilde have været, jeg vil ikke sige uangribeligt, men dog nogenlunde